

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ »ELLENZÉK« ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Vidékre postán, vagy helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 16 frt. Negyedévre . . . 4 frt.
Félévre . . . 8 frt. Egy hónapra helyben . . . 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnep napokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép utca 33. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy cenzimimetryi tér 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedezményben részesülnek. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyiteltéri cikkek

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Milliók.

A főváros felemelte tiltakozó szavát. Százszáz ember egy szívvel, egy lélekkel dörögte oda a vetet, a kormány könnyelmű politikájának, melylyel a nemzet jogait vakmerő cynizmus-sal siet elárulni. E százszáz emberhez napról-napra újabb ezrek, — nem, újabb milliók csatlakoznak, s hatalmas tiltakozással manifesztálják hazafias érzelmeiket s impozáns tüntetéseket nyitják a világ előtt megvetésüket szemben az alkusz politikával.

Az ország szívének dobbanása keresztül nyilatott Kárpátoktól Adriáig — s a nemzet, mint egy ember, ugrott talpra, hogy megvédje jogait, melyhez a Tisza-ára 14 esztendő enerváló politikája még nem volt képes kioltni érzékét.

Az ország minden részében utána zúgja a nemzet a főváros százszázainak tiltakozását s a hang ma milliók ajkain egyesül veszes dörgéssé, s kitépni kész a hatalmat azok kezéből, kik hűtlen sáfároknak bizonyultak mindenkor, mikor a nemzet jogainak megőrzéséről volt szó.

Egy riadó volt e tiltakozás, mely milliókat figyelmeztetett arra, hogy alkotmányos jogaitól bitórk kezek akarják megfosztani. Vészharang kongása volt, mely a kormány szolgáinak mézes-mázos szavaitól, — elaludt nemzetet ráta fel zsibbadt álmából.

Ébredj magyar! Nyisd fel szemeidet és láss világosan! Tépd le azt a hálót, melyet a hazugság politikája immár évtizedek óta ragogat szemed fényére.

Lásd meg valahára, hogy a kormány által festett rózsaszín, melylyel intézményeidet bevonták, — undorító mérges keverék! Lásd meg, hogy a kiharított tanokat, hamis proféták prédikálják. Lásd meg, hogy a bátyány, melyet szent gyanánt állítottak fel, bécsi ronggyal pirosított rúpók, melynek czifra sallangjai alá van rejtve a veszedelmes kés, mivel a nemzet ezredéves jogait készül egyenként keresztül metszeni.

A főváros tiltakozása ma már milliókat rázott fel a szenderegéből, melybe mesterségesen, szemfényvesztő politikuskok ringatták belé.

E mozgalomnak sulya van, mely könnyen nyomja le az üres politika hazug szavait; e mozgalomnak hangja van, melynek dörgése megingatja a hatalomnak összetekolt polczát; e mozgalomnak kihatása van, mely követelésével a trónig ér, hol a koronás király is tudomást vesz róla.

E mozgalom nagy, erős, hatalmas és parancsoló, mi mellett eltörpül a silány érdekszálak által összefont hatalom majoritása, mert ez a mozgalom millió mozgalma, a magyar nemzet összességének szent és elnyomhatatlan akarata.

Politikai hírek.

A 25-ik §. Kormányparti lapok szerint miután a véderő javaslat 14-ik szakasza már módosított, nincs többé értelme és tárgya a négytízszázalékos. Hát emlékeztetése hozzuk a kormányparti sajtónak, hogy a nemzeti jogok sérelme nem csak a 14-ik, hanem még fokozottabb mértékben épen a 25-ik szakaszban foglaltatik, a melynek elfogadásához Tisza még jobban kötötte a tárczáját, mint a 14-ikhez, s minthogy Tisza is most már a 25-ik szakaszt teszi függővé tárczáját egy-egy több oka van a nemzetnek folytatni a megkezdett mozgalmat, s mi bizunk abban, hogy a nemzet még több erellyel védekezik most e szakasz ellen, mert csak is így remélhetők, hogy a 25-ik szakasz is a 14-ik §. sorsára jusson.

Az angol parlament tavaszi ülészaka csütörtökön, február 21-én kezdődik. Angol lapok szerint már az ülészek elején heves küzdelmek várhatók, még pedig az ir kérésben. Az ir kérdésen kívül több igen fontos belügyi reformtörvényjavaslat, mely az ősi, rendkívüli ülészakában elintézetlen maradt, fogja a parlamentet foglalkoztatni.

Francia kormányfő. Méline tárczákkal kínálta meg Guyot, Prevot és Menard Dorian radikálisokat, de miután ezek a tárczákat nem fogadták el, elhatározta, hogy csupán a mérsékelt köztársasági párt soraiból fogja választatni a kabinet tagjait. Egy későbbi távirati tudósítás szerint Méline értekezése a képviselők egész sorával, azt eredményezte, hogy Méline végre azon meggyőződésre jutván, hogy lehetetlen a republikánus elemekkel miniszteriumot alkotnia és hogy lehetetlen a republikánus pártok tagjai között fennálló véleményeltéréseket összehangra juttatni, inkább lemond a kormányalakításról.

A 25-ik §.

A nemzet figyelemébe miután a 14 §. módosított, most a véderő javaslat 25-ik §-ára irányul. Ez a szakasz voltaképpen még nagyobb sérelmet foglal magában, mint a 14, a mennyiben egyfelől a nyelvi kérdést és az ifjúság érdekeit érinti legkövetlenebbül.

Most a kormány, hogy a 14-ik szakasz módosításához hozzájárul, s a nemzet a 25-ik szakasz ellen fordul egész sulyával megkísérli az ellentüntetést. Ennek eredménye csak az, hogy annál fényesebben bizonyodik, hogy a nemzet osztatlan közvéleménye a 25. §. ellen van, melylyel a kormány konokul szolidaritást vall.

Hát minek teszi? Módosítsa a paragrafust, akkor kormányparti hívei lelkiismeretükben megnyugtatra, rászavazhatnak. Nincsenek ellentétben kerültek és a nemzet közvéleményével. Igaz, hogy Tisza másodszor is blamirozta magát, de két blamage nem sokkal több, mint egy blamage. Ugyanazt teszi kétszer, hogy »a mi száján kijött, viszszaenyeli.«

A kormánypart belső kérdése, hogy ezek után Tiszához bizalommal viseltetik-e vagy sem; de az nem belső kérdése a kormánypartnak, hogy a nemzet összakaratát dacára és sokaknak jobb meggyőződése ellenére, oly törvényt hozzon, nem magának, hanem az országnak, mely a nemzetet állami fenségében, nyelvében, kultúrájában sérti rutinja. Azt teheti, hogy Tiszát tartja, ha akarja, emezt tenni nem szabad.

A szabadelvű párt soha se féljen az ellenzékől. Tudjuk, hogy kisebbség vagyunk, s míg többség nem leszünk, a kormányhoz jogot nem formálunk. Tartsa meg a szabadelvű párt magának a többséget és a hatalmat: ez módjában áll.

Ha Tisza a 25. §. miatt vagy bármely okból — melyet saját »lelkiismerete« szerint választhat, — visszalépne; ha egészségi szempontból magát nyugdíjaztatná; vagy ha a király érdemesnek találná őt a legnagyobb kitüntetésre, egy kegyelmes királyi kézirat; ebből nem következnek sem a véderőjavaslat visszavonása, — kivéve a 25. §-t — sem a szabadelvűpárt felbomlása, sem az ellenzéknek kormányra jutása, hanem következnék az, hogy a parlamenti többség új kormányt alakít a saját kebeléből a korona megbízása szerint.

A szabadelvű képviselők tehát nyugodtak lehetnek, hogy ha elvesztik Tiszát nyerne vele. Mert egy tarthatatlan kormány s egy magát végkép lejárt államférfi helyébe állíthatnak másikat, épebbet, erősebbet, melyet a képviselőház meglát, és a nemzet többsége bizalommal fogad, mely bizalom a leendő kormány tettei és érdemei szerint napról-napra erősödhetik.

Ellenkezőleg, ha Tisza marad, és a 25-ik §-t kérészkölje, nemcsak magát teszi végkép tönkre, de pártját is: mert csalódnék a ki azt hinné, hogy a nemzet ezt elfelejté vagy megbocsátja. Csalódnék ki azt reméli, hogy majd a képviselőház ellenzéke ismét tanácskozni fog Tiszával, ki a nemzet ellenére zsarnokoskodik, a parlamentben úgy, hogy ebből üdvös törvényhozás lehessen. Soha igazabb nem volt a szó, mint a 25 §-nál Tiszával szemben: se soumettre, ou démettre.

A képviselőházból.

Budapest, február 19.

— Vita a 14 felett. —

A ház mai ülésén néhány elnöki jelentés után br. Fejérvári terjesztett be javaslatot a sorozás elhalasztása iránt, Hegedűs Sándor pedig az indemnyi javaslatról szóló jelentést adta be, mire megkezdett a véderő javaslat tárgyalása. Első szónok:

Filtsch József gr. Apponyi Albert és Szilágyi Dezső nagy beszédei után kétségte-
lennek tartja, hogy a 14-ik §. eredeti szöve-

gozése sérelmes volt az alkotmányra nézve. Hiába tagadja tehát ezt a miniszterelnök még ma is. Ha az alkotmányból ma feladunk egy csekélyebb jogot, holnap egy fontosabbra kerülhet a sor s egyszerre jön egy váratlan vihar és elfújja az egész alkotmányt. Ha vesztünk volna csak egy szemernyt is alkotmányunkból, minden erőnkkel azon kellene lennünk, hogy a csorbát kitatarozzuk, nem-hogy újabb földjünk újabb jogokat. Ezután így folytatja:

A ki az alkotmány biztosítékainak legcsekélyebbét is önkéntesen fel akarja adni, az büntetést követ el a hazával szemben. (Élénk helyeslés a bal- és a szélső baloldalon.)

Tisztelt ház! Csodálatos dolog az hogy épen a tisztelt miniszterelnök ur, a ki a maga idejében nagy erővel küzdött a magyar alkotmány visszatéréséért minden kényszerítő ok nélkül kész volt ezen alkotmánynak egy biztosítékát oda áldozni. (Ugy van!) De még csodálatosabb dolognak tartom, hogy épen Tisza Kálmán t. miniszterelnök urral szemben szász képviselőnek is elő kell állani, hogy védje meg a magyar állam, a magyar nemzet alkotmányi jogait a magyar miniszterelnök ellen. (Ugy van! Ugy van! a bal és szélső baloldalon.)

Tisztelt ház! Tisza Kálmán t. miniszterelnök ur nem egyszer kétségbe vonta a szász nép és képviselői államhűségét; a t. miniszter ur mult év február 17-én a költségvetési vita alkalmával Meltz Oszkár t. képviselőtársam beszédére felelvén, azt követelte volt, hogy a szászok ne mindig csak szóval erősítsék államhűségüket, hanem ténylek is.

Bár, t. ház, én azt vélem, hogy meggyőzőtebb tényekkel nem erősíthető a szász nép államhűsége, mint azon tényekkel, hogy a magyar állam, a magyar nemzet alkotmányi jogai szász képviselő által védelmezettek meg a magyar miniszterelnök támadásai ellen. (Helyeslés a bal- és szélső baloldalon.)

A szász nép nagyra becsüli az alkotmányi jogokat egyáltalában, de különösen a magyar állam alkotmányát és kész azt megvédeni mindenki ellen, a ki azt meg akarja támadni, legyen az akár a magyar miniszterelnök is. (Élénk helyeslés a bal- és szélső baloldalon.)

A törvényjavaslat 14. §-át a véderő bizottság foglalkoztatja, nem jogkörükbe tartozik a Tisza Kálmán miniszterelnök által képviselői minőségben beadott (Helyeslés és derűtlenség a bal és szélső baloldalon) módosítványhoz.

Orbán Balázs a legnagyobb feltékenységgel akarja megóvni alkotmányunkat. — Szükség van erre oly viszonyok között, midőn szövetségeseink csak úgy lesik, hogy országtestünkkel egy-egy darabot elnyessenek.

Elnök kéri a szónokot, hogy ne állítsa oly határozottsággal, hogy szövetségeseink országunkra éhesek. Ezt nem tudhatja biztosan s a parlamenti illet ellen van, hogy szövetségeseinkről ilyet állítsunk.

Szalay Imre: Hát az irredenta nem akar nyesegetni az országból?

Orbán Balázs csak a történelmi fejlődés alapján tartja lehetségesnek a boldogulást. Ellensége mind n diplomatikus fogásnak s a 14. §-ból a balközépi furlang lólabát látja kilógni. Tisztában van azzal, hogy el fog következni az az idő, mikor épen azok fogják legerősebben követelni a nemzeti hadsereg gyors felállítását, akik azt ma leghévesebben ellenzik. Tudja ezt, mert az ő mestere a történelem s a történelem nem szokta eleit szegre akasztani. (Derűtlenség a szélső baloldalon.) Nem szabad tehát a közönséges állapot in infinitum meghosszabbítani. Eppen a többségnek, mely csak napról-napra el, gyorsan kellene ragaszkodnia ahoz, hogy az alkotmányon csorbát ne essék. A szakaszt nem fogadják el.

Zay Adolf úgy látja, hogy a törvényhozás sajátos helyzetben van e szakasszal szemben. Tisza Kálmán a miniszterelnök makacsul ragaszkodott az eredeti szöveghez, — Tisza Kálmán, a képviselő pedig magánindítványával állt elő, mely — minden tagadás dacára — homlokegyenest ellentétben áll a kormány által benyújtott eredeti szöveghez. A miniszterelnök mégis meggyőződésére. (Egy hang: »szent« meggyőződésére!) Szólok sokkal többre becsüli a szentet, semhogy ilyen meggyőződéshez fűzze. (Zajos derűtlenség és taps a bal- és szélső baloldalon.) A miniszterelnök meggyőződésére hivatkozva állítja, hogy a két szöveg között különbség nincsen. Erre vonatkozólag van egy kérdése. A miniszterelnök és a kormány minduntalan arra hivatkoztak, hogy nem lehet a monarchia más államának törvényhozását kellemlen helyzetbe hozni azáltal, hogy itt más szöveg-
gezésel fogadják el a szakaszt ott második tárgyalás vájké szükségessé. Hát hogy ha áll a miniszterelnök állítása és a szakasz eredeti szövegezése csakugyan nem akart sérelmet jelenteni, akkor a világosabb szöveghez által nem jutott volna a kormány ellentétbe az osztrák törvényhozással s ez nem is lett volna kénytelen még egyszer tárgyalni a kérdéses paragrafust.

Szomorunkat tartja, hogy az unjonez-megállapítási jognak tíz évhez való kötését az alkotmánytervezés pezsgő napjaiban csekély-

nek tartották s ma husz év után, ezt viv-mánynak kell tekintenünk. Utal a honvédelmi miniszternek jan. 14-én mondott beszédére melyben bevallotta, hogy a szakasz szövege-zése kompromisszum eredménye. Ha a kompromisszum történt: világos, hogy a 68-ki törvényt állították szembe a mostani javaslat-lal s ha így történt, világos, hogy mi volt az engedmény, melynek árán a kompromisszum létrejöhetett.

Tisza István az osztrák képviselőház kisebbségét is fölemlgette. Fejtegetéseiből az világott ki, hogy fél a tíz évnek bevételétől, mert abból — Ausztriában baj támadhatna Erre megjegyzi, hogy hallott már olyat, hogy egy kormány ragaszkodni valaminez, nehogy ó maga szorult helyzetbe jusson, de olyat még soha, hogy feladjanak egy jogot nehogy egy más kormány jusszon szorult helyzetbe. Szinte komikusan hangzik, hogy a magyar alkotmányt meg akarták csorbítani, csak hogy Ausztriában baj ne álljon be.

Meg van győződve arról, hogy az osztrák törvényhozás egyhangulag elfogadna oly tvjavaslatot, mely a magyar alkotmányt szí-
teletben tartja, de másrészt növeli az osztrák szabadságot. A magyar kormány tehát csak kegykeresés szempontról akarta megcsorbítani alkotmányunkat: ha pedig a magyar kormány kegyet akar keresni, keresse a haza határain belül. (Zajos helyeslés a bal- és szélső baloldalon.) A szakaszhoz benyújtott mind-két módosítást elfogadják. (Hosszas tetszés a bal és szélső baloldalon.)

Zay után Tisza István tartott kszabb polemikus beszédet, melyben főképp Szilágyi Dezsővel foglalkozott.

Ezután óriási hatás mellett Apponyi gr. szólt, kinek beszédéről következő számunk-ban emlékezünk meg.

Tisza Kálmán miniszterelnök az időre való tekintettel rövid akar lenni. (Nagy zaj. Kiáltások a szélső baloldalon: Holnap! Éljen gróf Apponyi!) Biztosítja a házat és gróf Apponyi, hogy amennyiben tehetné, mindent elkövetett, hogy a külföldön tudják meg, hogy a magyar parlamentben huzódó vita csak a 14. §. alkotmányjogi kérdései fölött indult meg és semmiképp sincs összefüggésben a véderő lényegével. E tekintetben tehát minden vádat visszautasít. A mi azt illeti, hogy az utóbbi haték eseményeitől Tisztán szemben tüntet fel, az meggyűző, hogy ebben a hiba nem a kormányhoz közel álló lapokat terbeli. Igaza van gróf Apponyinak, hogy másutt is törté-
tek zavargások; legutóbb Olaszország főváros-sában is.

Gulácsy Gyula: Miért nem beszél mindjárt Julius Császár?

Tisza Kálmán miniszterelnök azt hi-szi, hogy az olaszországi események valamivel közelebb állanak hozzánk. Olaszországban a kormányt azért támadták meg, mert nem gondoskodott elég erőlyesen a rendről.

Polónyi Géza: Ami római jellemünk. Busbach Péter is azt tette! (Nagy derűtlenség.)

Tisza Kálmán miniszterelnök folyta-tólag megjegyzi, hogy az olasz parlamentben senkinek sem jutott eszébe a hatóság meg-büntetését követelni. A revolvérrel való ellen-állás eszméje is a magyar parlamentben ke-rült először szóba. Ó erre nagyobb sulyt nem fektet. A mi azt illeti, hogy Apponyi őt de-magógiával vádolta, arra csak azt jegyzi meg, hogy ha tegnap meghaltatták volna, ma senki sem vehetné szemére a demagógiát.

Gr. Károlyi Gábor: Még egy szava-zás. A miniszterelnök úrtól minden kitelik. (Nagy derűtlenség a szélső baloldalon.)

Tisza Kálmán miniszterelnök tegnap megmondotta, hogy a múltvi osztály előnye jogos. Nem a születés teszi az embert. Ha szegény fia tanul, ugyanebben az előnyben részesül. Meg van róla győződve...

Lukács Gyula: A miniszter mondja, vagy a képviselő? (Nagy zaj. Felkiáltások: Szent meggyőződés!)

Polónyi Géza: Esküdjök meg, még akkor sem hiszünk! (Nagy mozgás. Kiáltások jobbról: Rendre! Kiáltások balról: »Éljen gróf Apponyi!« Folytonos zaj és mozgás.)

Elnök csöndet kér és kijelenti, hogy ha a jövő tavasz tart, szigorúbban fog eljárni. Tisza Kálmán miniszterelnök ismétli, hogy meggyőződése szerint a népek is meg lehet magyarítani a 25. §. lényegét a nélkül, hogy demagógiába esnek. Többen szemé-re vetették, hogy módosítványát mint képviselő nyújtotta be. Régebben mindig azt írta alá, hogy miniszterelnök s akkor azért támadták meg, mondván, hogy módosítványt csakis képviselő nyújthat be. Még csak kettőre akar reflektálni...

Hoitsy Pál: Mondjon le holnap. Gr. Károlyi Gábor: Még ma! (Nagy derűtlenség a szélső baloldalon.)

Tisza Kálmán miniszterelnök nem ki-fogásolja azt, hogy gr. Apponyi alkotmányos aggodalmairól nem a magyar kormányt, ha-nem a közös hadügyminiszteriumot értesít-te. (Nagy zaj.) Ha a két ellenzék szövet-kezik...

Hoitsy Pál: Nem szövetség az!

Polónyi Géza: Ez nem fúzió!

Tisza Kálmán miniszterelnök nem ké-
telkedik az iránt, hogy a két együttműködő párt

sikert fog aratni, mert a két ellenzék arra egyesül, hogy az alkotmányt megvédje, s meg is fogja védeni, mert senki sem is bántja. (Élénk helyeslés jobbról. Nagy zaj a szélső balon.)

Gr. Apponyi Albert személyes meg-támadtatás címén akar felszólalni. (Roppant zaj jobbról. Elnök ismételtén csöngött. A kormánypart azt kiáltja, balassa Apponyi felszólalását holnapra, míg az ellenzék azo-nal akarja hallgatni. Az elnöki csengetés hasztalan. A szélső baloldal felugrik helyről és többen izgatottan kiáltják: »Nó a minisz-terelnök sem fog többé szólni, biztosítjuk!« »Komédiások!«)

Gr. Károlyi Gábor: Hogy rugdoló-znak. Abrakot éreznek! (Roppant zaj!)

Elnök hosszas csengetés után végre szóhoz jut. Kijelenti, hogy Apponyi grófot megilleti a szó.

Apponyi Albert: T. ház! Én szemé-lyes megtámadtatás címén óhajtok röviden nyilatkozni. (Halljuk! Halljuk! balfelől.) A t. miniszterelnök ur engem megtámadott azért, hogy ha voltak a tudomásomra jutott körülmények folytán aggodalmam, akkor nekem természetes kötelességem lett volna nem a közös kormánytól tenni figyelemztetésemet, hanem annál a kormánynál, mely első sor-ban van hivatva Magyarország érdekeit kép-véselni. Erre válaszul a következők: én ott és azokhoz intézek ily természetű figyelem-ztetést, a hol azt szükségesnek látom.

En feltételezhetem, hogy a közös ko-rmány közegei nincsenek Magyarország jogai és hangulata iránt kellően tájékozva és hogy nekik ily figyelmeztetésre szükségük lehet: De megvallom: feltételezem, hogy a magyar kormány tagjai önön magoktól is bírnak a nemzet alkotmánya iránt annyi tájékozott-sággal, hogy náluk ily figyelmeztetés fö-lösleges. Sajnálom, hogy ebben tévedtem. (Hosszantartó zajos helyeslés és tetszés a bel és szélső baloldalon.)

A ház folytatón »Éljen Apponyi!« és »Abczug Tisza!« kiáltások között oszlik szét.

Ülés vége 2 óra 15 perczkor.

A véderőjavaslat ellen.

Pozsony.

A vármegye hétfői közgyűlésén gr. Es-terházy István főispán jelenté, hogy Kis-faludy Zsigmond, nagymagyar esperes-plébános indítványt nyújtott be a közgyűlés-hez aziránt, hogy ez a magyar képviselőház-ban tárgyalás alatt levő véderőtörvény, 25-ik szakasza ellen emelje föl tiltakozó szavát. Az indítvány, a melyet Pető h. főjegyző zajos helyeslő közbeszólások mellett olvasott fel, így hangzik: »Jelentse ki Pozsonyvármegye törvényhatósági bizottságának közgyűlése, — hogy a magyar képviselőházban jelenleg tár-gyalás alatt levő véderő törvényjavaslat 25-ik szakaszát a nemzet alkotmányos jo-gára, a magyar állami nyelvre sé-relmesnek, (Ugy van!) az ország ifju-ságára nézve igazságtalannak és lealázónak tartja (Igaz!) s e részbeni jogos aggodalmait semmiféle »jegyzőkönyvi magyarázatokkal« vagy utasításokkal, (Zajos helyeslés) hanem egyedül azáltal látna elosz-latva, ha »törvényben kimondatik, miszerint a tisztviszga magyar nyelven is lehetők.« Szünni nem akaró viharos éljenzés és taps zúgott föl a teremben az indítvány elhangzása után, melyet 111 szavazattal, 43 ellenben el-fogadtak.

Nagy-Enyed.

Hétfőn a délutáni órákban — minthogy a rendőrségi engedély csak erre szólt — a Bethlen-főtanoda ifjúsága a teologusokkal egyesülten, Tiszát, Csákyt s a véderőjavaslatot abczugolva és hazafias dalokat énekelve, be-járt a város főutcait. Rendzavarás nem történt.

Szombathely.

Vasmegei közgyűlése hétfőn Vörös Ist-ván indítványára Ernusz Kelemen felszólá-lása után egyhangulag elhatározta, hogy a 25. §. ellen felir a képviselőházhöz.

Ó-Becs.

Ó-Becsen az odaváló olvasókör vasár-nap négygyűlést tartott, a melyben az egész város és a környék intelligenciája résztvett. A négygyűlésen egyhangulag elhatározták, hogy az ó-becsei választókerület képviselőjét, Popovics Vazult felszólítják, hogy a par-lamentben a 14. és 25. §§-ok ellen foglaljon állást és azokat meg ne szavazza. A négygy-
lés a legnagyobb rendben oszlott szét.

Egy képviselő.

A csengeri kerület képviselője, Do-mahidy István, levelet intézett a képviselőház elnökéhez, a melynek elején mindenkéltt felelőse vesztélyes betegségével menti ki a házból való elmaradását és kijelenti, hogy ha-zafias kötelességét szem előtt tartva, a 25-ik szakaszt — ha tárgyalásra feljuthat — a szabadelvű párt érkekezletén beadott h tározati

javaslat szellemében kívánja érvényre emelni. Bevallja, hogy megdöbbent a törvényjavaslatban követelt áldozatok felett, de meghajolt a kényszerhelyzet előtt. De a mi a magyar nyelvet illeti, ebben a tekintetben teljes meggyőződése, 25 éves társadalmi és politikai múltjának következtetése irányába állapította meg magatartását. A német nyelv tanításának szigorítását mindaddig nem kifogásolja, a míg annak bírástól vagy nem bírástól egy egész életpálya nem tétetik függővé. Ő óhajtja, ezt elvárja a magyar ifjúságot saját érdekében, hogy a mennyire töltik telik, sajátítsák el a tanítvány alatt a német nyelvet, hiszen esetleg csak az lesz egyedüli örökségük, ha háborus idők nem állnak be; de a német nyelv nem bírástól nem kívánja kiszolgáltatni az ifjúságot esetleg egy egész idegen elem önkényének, honnan nincs apellát, s azért a szakszavakat biztosítások nélkül, ily áldozatok mellett, úgy a mint az a javaslatban foglaltatik, el nem fogadhatja. Míg a kormány eljárását a történelem fogja elbírálni, fölöttem, mint egyszerű napszemély fölött, hazám fia ma török el palozáit.

Párbajok.

Bpest, febr. 19.

Lovagias ügyek egész sorozatára adott alkalmat a vasárnapi tüntetés br. Aczél Béla lakása előtt lefolyt mozzanata. A Pester Lloyd ugyanis tudósításában a jelenetről a következőket írta: »Egy tanuló fölémelkedett s látni lehetett, hogy az erkélyre fölbeszélte. Erteni semmit sem lehetett, mert a tömeg elmozdítása szédítő volt. Különösen élénken kiabáltak: Eljenek a Károlyi grófok! Gróf Károlyi Pista kissé vonakodva megemelte a kalapját, aztán visszahúzódt, úgy hogy alig lehetett a fejét látni. Gróf Zichy Jenő még teljesen elbűnült. Lent pedig gróf Károlyi Gábor, a bujdosói játékok bosszankodva, képviselőit közt ide-oda futkosott s azt kiáltotta: Ne éljenek ezek a mágánok, azok egytől-egyig (itt egy nem épen hízog erős kifejezést használt.) És a demokráta gróf, minthogy a két arisztokratát, kik fent elbujtak, még mindig éljenek, újra azt kiáltotta: »Hajjajatok, ha mondok, tökélet utott emberek azok! E közleményt olvasva, Károlyi Gábor gróf ma délből Polónyi Géza és Pázmány Dénes országgyűlési képviselő társaságában megjelent a »Pester Lloyd« szerkesztőségében és Falk Miksa, a lap felelős szerkesztőjét kereste. — Falk hegyet Schiller Zsigmond segédszerkesztő fogadta a képviselőket s kijelentette, hogy mint Falk helyettese, esetleg ő is megfellelhet kívánságuknak. Károlyi Gábor gróf hazugnak mondva a lap reá vonatkozó közleményét, azt kívánta, hogy a szerkesztőség azt egész terjedelmében revokálja. A segédszerkesztő e kívánságuknak nem volt hajlandó eleget tenni, de azt ajánlotta, hogy Károlyi Gábor gróf maga csatlózza meg a lapban a hirt egy nyilatkozattal. Kijelentette azonban, hogy fentartja a nyilatkozása jogát Siklósi József, a lap munkatársa számára is, aki a kifogásolt közleményt írta. Minthogy Károlyi Gábor az ügy elintézésének ezen módjával nem elégedett meg, Schiller kijelentette, hogy Falk a képviselőházból van, ott érkeztetett vele. Károlyi Gábor gróf erre tanúval együtt a képviselőházba hajtott s Falk Miksát találva, Pázmány Dénes s Polónyi Géza előtt kijelentette, hogy a mit ma reggel a »Pester Lloyd« személynél vonatkozólag mondott, elejétől végig rosszakaratú kóhalmaz s félreértés Falk Miksát, hogy azt még mai esti lapjában saját szerkesztői nyilatkozatával jelentes ki. Károlyi Gábor gr. erősen hangsúlyozta e kívánságát, mert — nyomd — a neki tulajdonított »denunciálás« reá nézve súlyos sértést képez s úgy tünteti fel őt, mintha a saját családját és az összes magyar arisztokráciát méltatlan megbántással illette volna. Ezért kívánja oly határozottan, hogy a Lloyd ráfogását maga

Falk Miksa, a felelős szerkesztő jelentése ki alapulnak. Falk Miksa habozás nélkül teljesen hitelesnek fogadta el Károlyi Gábor gróf nyilatkozatát és készségesen megígérte, hogy már az esti lapban eleget tesz kívánságának. A »Pester Lloyd« mai esti lapja aztán a következő sorokat hozta: »A tegnapi tüntetés körmenetéről hozott tudósításunkban Károlyi Gábor gróf néhány nyilatkozata is közölt te ett, melyeket az állítólag a főnökök ellen mondott, de minthogy Károlyi Gábor gróf a leghatározottabban kijelenti, hogy a közölt szavakat ő nem mondta, nem habozunk lapunkban helyet adni a helyreigazításnak.« Minthogy ez a kijelentés sem taralmilag, sem formájában nem felelt meg annak az ígéretnek, melyet Falk Miksa tett, gróf Károlyi Gábor azzal meg nem elégedhetett, s megbízásából ma este Pázmány Dénes és Polónyi G. orsz. képviselőket ismét megjelentek Falk Miksánál, a »Pester Lloyd« szerkesztőjénél, s megállapodtak abban, hogy Falk a Lloyd holnap reggeli számában újabb szerkesztői nyilatkozatot tesz közre és pedig a következő tartalommal: »Miután a szerkesztőség közvetlen és kifogástalan tanuk által meggyőződött, hogy a lap által Károlyi Gábor gróf szájából adott szavak tényleg nem mondatk, a közleményben mondottakat visszavonja és az egész incidens felett sajnálkozik s fejte ki.« A »Pester Lloyd« és Károlyi Gábor közti affairenak, duczára, hogy e nyilatkozattal most már elintéztetnek látszik, utójátéka is lesz. Időközben Atzél Béla báró, ki gróf Károlyi Gábornak a Lloydban foglalt nyilatkozatait által magát és tegnapi vendégeit megsértettnek látta, Horváth-Toldy Lajos gróf és ifj. Andrássy Gyula gróf által provokáltatta Károlyi Gábor grófot. Károlyi Gábor gróf magyarozatát Atzél Béla segédei kielégítőnek találták s az ügyet befjeztetnek jelentették ki. Atzél br. ezután felkérte segédeit, hogy Falk Miksától, a »Pester Lloyd« szerkesztőjétől kérjenek elvételt a Lloyd közleményéért. Ifj. Andrássy Gyula gr. nem vállalkozott a feladatra, mert nézete szerint senki nem vonatkozó felelősségre egy közleményekért, melyeket nem ő írt, s nem is ellenőrizhetett. Atzél br. tehát Ivánka Lászlót kérte fel Andrássy helyettesítésére s a két segéd felkereste Falk Miksát. Falk Miksa nyilatkozatot ajánlott, de a segédek ezzel nem elégedtek meg, hanem követelték a közlemény irójának megnevezését. Falk Miksa erre Siklósi Józsefet, a Lloyd belső dolgozóját nevezte meg a kifogásolt közlemény szerzője gyanánt. Atzél Béla br. még ma este felkerestette egy küldöttét által Siklósi Józsefet, megdadtat, hogy holnap d. e. hol és mely időpontban lesz található.

Az elnöknő megnyitja.

A háziipar fejlesztő egyesületi közgyűléséről. Elnök báró Wesselényi Istvánné, elnöknő megnyitja a közgyűlést, a trónörökös haláláról a következő megható szavakkal emlékeztet meg: Mielőtt elnöki megnyitáshoz fognék, nem tehetem, hogy a mi szerény egyesületünk nevében is a legmélyebb hódolattal pirosult legmélyebb részvételt kifejezzék a nekünk megrendítő csapás felett, mely felsőcsés urunkat, királyunkat érte, szerelmet fűnnek, a fenéges trónörökösnek fájdalmas elhalálozása miatt. A mily büszke örömmel dicsekedtünk tavaly a felség részéről jött azon kitüntetéssel, hogy szerény egyesületünk által fenntartott női ipariskolánkat meglátogatni kegyes volt: ép oly mértékben tölti el most keblünket a legmélyebb részvét. Fejezzük ki fellálással részvétünket és hódolatlunkat. E szavak után az egész közgyűlés mely megilletődéssel állt fel, így fejezve ki a felség iránt részvétét és hódolatát. Ezután az elnök a következő csinos beszéddel nyitotta meg a közgyűlést: Melyen tisztelt közgyűlés! Nem kerdehetek elfoglaltság nélkül megnyitómhoz. Három évre nyertem az Erdélyrészi Házi ipar- és ipar-

fejlesztő Egyesület részéről érdememem felül az a kitüntetés, hogy az elnöki tisztet szám ruházták. A három év letelt: és én aggódva gondolkodom arra, mi keveset tehettem, mi kis mértékben hathattam közre a nemcsak megközelítése érdekében. De mégis egy tekintet megnyugtató. Oly buzgó lelkes támogatást találtam a melyen tisztelt választmány részéről, mely megkönnyíti feladatomat. És három évi tapasztalat alapján szerettem meggyőződésem gyanánt nyilváníthatom, hogy az alapszabályok értelmében történt módosítás, mely szerint a választmányt fele részben nők képezzék, jótékony hatással volt. Egyetünk, magok a viszonyok természetesen hatása alatt, mindinkább a női ipar fejlesztésére fordítá figyelmét és még most is felelete fogatkozás erejét: a női ipar fejlesztése iránt pedig a nők első sorban vannak érdekelve és nyugodt önértelét mondhatom, fokozódó érdeklődést is tanusítottak. Ne gondolja a melyen tisztelt közgyűlés, hogy ez egyoldalú munkásság volna. Az erdélyrészi magyar társadalom legelőbb kérdése a női értelmes munka fejlesztése, a nők számára munkakör nyitása, mert a nagyrészt elszegényedett, az újabb idők nyomása alatt mind nehezebb viszonyok közé jutott kisbirtokos-osztály a műveltség tagadhatatlan és jogát igényeit alig bírja támogatás nélkül kiélegetni. Ezt lehet elmondani szegényebb sorsú tisztviselőkről is. Ha már most egy társadalmi szövetséget minden gondját arra fordítja, hogy az értelmes női munkára képzést nyújtson a lehető legrövidebb időn, lelkiismeretesebb módon, a családoknak aránylag csekély áldozatát dúsán megjutalmazza az által, hogy egyes nőtagjainak megélhetési módot nyújt.

Az egyesületünk által fenntartott és virágzásnak indult nőipariskola ezt műveli. Ezért fordultunk az egyes törvényhatóságokhoz is azon kéressel, hogy a maguk területéről a női ipariskolában leendő kiképzetésre küldjenek és lássanak el a tanítás három évi tartamára évi 150 ft ösztöndíjjal olyan növendékeket, kiket erre családi viszonyaik és saját képességük méltókat tesznek.

Egyetünk úgy is saját maga áldozatával pótolná a mindenesetre több költséget. Még jobban a nőipar fejlesztésére utal egyéb természetű háziipar fejlesztése körül rendkívül csekély erőnk mellett is megtett kísérleteinknek gyarló eredménye. A bpesti ker. muzeum részére az Elnöknő kölcsön vett 1000 ft nagy részének felhasználásával küldött házi iparcikkékből egy egész év alatt alig térült meg másfél száz ft.

Pedig megtettünk mindent az ügy érdekében. Iparosoktól mintákat szerztünk be megrendeléseket közveztünk, de a kelendőség úgy is csekély mértékben mutatkozott. Bár tudatában gyenge tehetségünknek, mégis a meggyőződés által sarkalva nyilvánítottam azt a véleményem, hogy a női keresmény támogatására célzó egyesületi kellené válnunk.

Figyelemmel kísérve a bécsi Frauen-Erwerb-Verein nagyszerű működését, mely valódi áldást terjeszt, női munkára, könyvvel, telre, egyéb női hivatással meggyőztetendő foglalkozásokra tanít, s képző intézetek egész sorát tartja fenn: hány nyomott helyzetben levő család áldja működését, melynek pártfogói a legmagasabb körökből vannak.

De addig is, míg egy ilyen természetű mozgalom megindítására hivatott erők vállalkoznának, egyesületünk tovább halad a maga útján, lelkes kötelezettségével működik fejlesztési iskoláján s a háziipar érdekében is megteszi a magáét. Egyesületünk pénzügyeinek kezelésében tanusított solidaritására nézve elég, bizonyítékképpen, hivatkozni azon körülményre, hogy jövőben remélhetőleg egy harmadik tanerőt állíthatunk be, mi az iskola virágzására nem csekély mértékben fog közrehatni, és az Elnöknő kölcsön vett 1000 ft felrészét törleszthetjük. Ezek után működésünk

felől az itélet a melyen tisztelt közgyűlés igazságérzetére és belátására bízva, az erdélyrészi házi iparfejlesztő-egyesület 1889-ik évi közgyűlését megnyitottnak nyilvánítom.

A házi-ipar- és iparfejlesztő egyesület közgyűlése.

Kolozsvár, 1889. febr. 20.

Szép érdeklődés mellett folyt le az iparfejlesztő-egyesület közgyűlése tegnap délután 4 órakor a város ház tanácstermében.

Báró Wesselényi Istvánné alelnöki megnyitóját lapunk más helyén közöljük. E megnyitót a gyűlés lelkes éljenzéssel fogadta. Ezután olvasta föl Hegedűs István titkár beható és terjedelmes jelentését, mely két szempont alá csoportosítva adja elő az egyesület évi működését. Először a női ipariskola fejlesztését adta elő. Ez iskola szép virágzásra jutott.

A növendékek száma 100-ra megy. Az első két osztály oly népes, hogy az egyesület jövőre egy harmadik tanerő beállítását tartja szükségesnek mit a választmányi javaslatba is hoz. E jelentésből látni, hogy Pál Anna megválasztott tanítónő tovább képeztetés végett az egyesület átnagatása mellett Bécsben van, őt helyettesíti Lehner Erzsébet k. a. az újabb időben újabb gépeket: 8 új gépet kellett hoztatni, hogy a szükségeslet kielégíthessék. Jutalmat is ítűtött ki az egyesület 150 ftot fehérnemű himzésre és magyar stílus tüftetésre. A múlt év júniusán tartott vizsgálaton pedig 56 ft jutalmat osztott ki a jobb növendékeknek, mely jutalomhoz az elnök 30, László József 8, Sírő Elvira és Malogor Ilona kisasszonyok 5-5 ftot ajándékoztak.

Az erdélyrészi törvényhatóságokhoz a választmány egy körirattal fordult, melyben felkéri őket, hogy a saját területükről küldendő növendékek számára a tanítás folyamára (3 évre) 150 ft ösztöndíjt alapsítsanak. A titkári jelentés behatóan érvelt a mellett, hogy az értelmes munkaerő fejlesztése a nők társadalmi helyzetének javítása, mely jótékony hatást gyakorolna. Az így hozott áldozat gazdagon visszháru a megyére.

Ez iskola emeléseben, virágzásra jutásában legtöbb érdeme van László József választmányi igazgatójának. A közgyűlés dr. Békási Károly indítványára ezt jegyzőkönyvben is kifejezte.

Másodszor házi ipar cikkeket közveztett az egyesület a budapesti kereskedelmi muzeum részére az Elnöknő kölcsön vett 1000 ftból.

Az egyesület tevékeny pénztárnoka, mint a bevasárló bizottság elnöke sokat fáradozott, hogy minél nagyobb sikerrel karolja föl az egyesület erdélyrészi ipart: de bizony a felküldött cikkek nagyon csekély kelendőségnek örltek, idáig csak 147 ft 44 krt kapott vissza az egyesület. Ezután a v. jelentése előadja, hogy a csekély alapítók mellett is az egyesület azért tudott annyit is elérni, mert tagjai buzgalmat fejtettek ki. Sigmund Dezső és László Józsefnek köszönhető, hogy a Maria-Virágia egyesület közösen rendezett sorsolásnak oly sikere lett, hogy 209 ft 52 krt jövedelem jutott egyesületünknek.

Köszönetet fejezte ki a választmányi jelentés az ipar és kereskedelmi miniszteriumnak a 800 ft állami segélyért, s Kolozsvár szab. kir. városának azért, hogy 600 ft-tal segélyezte az egyesület.

A közgyűlés helyeslő tudással vette e jelentést és választmányának jegyzőkönyvileg fejezte ki köszönetét. Az egyesület pénzügyei szépen haladnak. Alaptőkéje 600 ft-tal emelkedett, most 1837 ft 50 krt.

Vagyommérlege 6986 ft 42 krt aktívával az Elnöknő kölcsön vett 1000 ft passzívát tüntet föl, tehát activ vagyon egyenleg 5986 ft 42 krt.

Mérlege a lefolyt évben több mint 1000 ft-tal javult.

Költségvetését 1889-re 5629 ft 22 krt bevétellel, 5370 ft kiadással, 259 ft 22 krt pénztári maradékkal állapítja meg a közgyűlés, pedig 500 ft fölvetett az Emke-kölcön törlesztésére, 500 ft egy harmadik tanítónő állomás díjazására.

Pénztárnokot a közgyűlés teljes elismerése kifejezése mellett a múlt évi számadások terhe alól feloldá a számadásvizsgáló bizottság jelentése alapján. E bizottságot, melynek elnöke Luczédi Sámuelné, tagjai Polcz Rezső és Fischer Vilmos, a közgyűlés újból számadás vizsgáló bizottsági tagoknak választotta meg. Ezután a tisztújítást ejtő meg a közgyűlés.

Elnököket egyhangú felkiáltással választá meg. Ezután a tisztikar és választmány a következőleg alakult meg:

Elnökök: Br. Wesselényi Istvánné, Gr. Esterházy Kálmán. Választm. igazgató: László József. Titkár: Dr. Hegedűs István. Alelnökök: Sigmund Dezső, Dr. Szabó József, Cséh Lajos, Dr. Concha Gyöző. Pénztárnok: Turcsányi Gyula. Választmányi tagok: Albach Géza, br. Bánffy Dániel, Bartha Miklós, Dr. Békási Károly, dr. Brandt József, De Gerárdó Antónia, gr. Esterházy János, Foly Adél, dr. Groisz Gusztáv, Gyulai László, dr. Haller Károly, Haller Rezső, Inozsdi Sámuel, özv. dr. Jenei Viktor, dr. Kámti Agost, dr. László Gyula, gr. Körös Vilma, özv. dr. Lengyel Dániel, dr. Mihály László, Páncsól Imrén, Szacvai Sándor, Szász Domokos, gr. Teleky Domokos, Winkler Teréz, Bak Lajos, dr. Békési Károly, Binder Lajos, Bónis István, Deaky Albert, dr. Farkas Lajos, Ferencz József, dr. Finály Henrik, Fischer Vilmos, Gáman Zsigmond, dr. Groisz Gusztáv, Gyarmathy Miklós, Kiaszador, Kozma Ferencz, Kóváry László, dr. László Gyula, Merza Lajos, Pákey Lajos, Petek István, Polcz Rezső, Sándor József, Sigmund Ákos, Strattinger Gusztáv, Szentgyörgyi Lajos. Ezzel a gyűlés az elnök elmozdítása elosztott.

Sursum corda!

Sötét felhő már rég borong az égen. De im oszolni kezd az éjhomály: Az ifjúság fölérte talpra állott, Szent jogainkat harcra készen áll.

A búszke fők Caudium igája Nem meghajolva — szemtől-szembe! lája.

Ifjú sások! merész szárnyacsattogások Zúg Adriától a Kárpátokig! A szarnok kénynek ocsány, gyáva baglya A vész elől a Trón alá buvik, S neki bocsátva zsoldos serge fékét, Polgár-vér árán tatarozza létét...

A hatalom karöltve gyávasággal, A védtelen ellen fegyvert ragad. Hős ifjúság! úgy véd: a jog hatalma, Megfélemlít őh ne hagyj magad! »Sursum corda!« állj és örködvén ében Küzdj, harcsoj, győzz a szabadság nevében.

Nem állsz magad... apák, anyák szemébe Aggodó gond kíséri a csatát; Mint egy kar áll a nemzet nyomdokodon, Hogy támogassa, védje magzatát. Előre ifjak! vár a szent keresztiség, Martyr ha kell, hát megbozsolva essék.

Még áll a szarnok, álljatok ti szembe, Az ideg már a végső feszül... Forinyák sirján hervadt már a cserlomb; Frisset szakítani száz szív is hevül. Ti hősök! ifjak! fél a szent csatára, A szabadságnak szentelt vér az ára!

Egy magyar asszony.

AZ „ELLENZÉK“ TÁRCZÁJA.

1889. Február 20.

Egy fekete fátoly története.

A „Dora“ szerzőjétől.

Az »Ellenzék« számára fordította: Amica.

XX.

(Folytatás.)

(35.)

— Örülök rajta, ha azt gondolja válaszolam. — Az első pillanatban midőn magát megláttam azt gondoltam — mondá. Mindent megtett arra, hogy arcát a könyvek elrűtse, de azért szemei ragyogó csillagok voltak előttem, és azt mondtam magamban »Ez a legszebb leány élettem a világon. — Örülök rajta, ismétlem. S a hozzáam oly közel levő fő szöke fűrtjét kifejezhetetlen megelégedésemnek a sohaja érinté. És azon tündötem, ha vajlon gyantítja-e, hogy első látásra megzerttem. — Lance, milyen igazi szísz maga! jegyzem meg pár pillanat múlva. Senki sem gondolná, hogy a rettenetes St. Asaphok ivadéka. Ezek mind barnák; és maga, maga Olaf királyhoz hasonlít. — Lauri, mit tud maga Olaf kir. ról? kérdé fekete hajamat simogatva. Lauri, maga nagyon sokat tud! — Egy pillantást vettemem arcára, s felbátorítva éreztem magamat. Lance nem látszott haragosnak, sőt hálás mosoly volt az ajkain. — Csak annyit tudok, válaszolam, hogy Olaf egy minta férfi, egy igazi király volt az emberek között; hogy igazi Normandiai volt, büszke tartású fején szöke fűrtök voltak

vonásai nemese, alakjára nézve magas, erőteljes, széles vállu, s arca olyan volt a milyen arcot a festők az isteneknek adnak, jószagos, őszinte, tele szenvedéllyel és hatalommal, villogó kék szemei —

Hirtelen elhallgaltam, megbótráncoltam, magamon, mert én ötöt irtam le; s a szememben és ajkain levő mosolyból láttam, hogy megértett.

— Én — én — nem magát gondolom — dadogtam vétségemet ez által még nagyobb téve. — És ekkor, az a tudat, hogy az igazságtól elterem, zavarba hozott.

— Persze, hogy nem engemet — mondá. Maga Olaf királynak a képzelt arcképét írta le. Lauri, u. y látszik, hogy maga szereti azokat a régi szászokat.

Gyermekes szívem mélyében éreztem, hogy az nem járja Lance előtt kimutatni, hogy mennyire szeretem, hogy a férfi inkább visszariad, mint vonzódik az olyan leányhoz, ki szeretetét tüntetőleg kimutatja.

— Én azt gondolom — mondám — hogy a barnáknak mindig jobban tetszenek e szökek; az emberi természet törvényének látszik, hogy ellentétünket szeressük.

— Én azt gondolom — folytatól kevés szűnet múlva — hogy magának különös fogalmi lehetnek az eletről, miután az atyja által közölt történetet hallotta.

— Tudom, hogy olyanok, a milyen ő volt, kevesen vannak.

— Hala az égne — mondá suttogó hangon.

Vajjon tudta-e, hogy szívemet már akkor mennyire megnyerte? Hosszasan állottunk az én szép ősem arcképe előtt, a szenvedély hajnalának biztos öntudatával egyikünk sem bírtunk, de éreztük, hogy a világ megváltozott előttünk.

Számos évek múltak el azóta, midőn a

Lady Lauri arcképe előtt együtt állottunk, ittam azóta a boldogság poharából, de soha sem volt pillanat oly édes, mint midőn szívem a szerelem hajnalára fölértem.

S a későbbi események, a nehéz évek, és különös tapasztalatokon keresztül emlékezem, hogy minő meggyőződéssel mondtam akkor, hogy kész volnék meghalni azért a kit szeretek, és inkább meghalnék, mint hogy szerelem nélkül éljek.

XXI.

Midőn az a három hónap elmult, mire Lady Ullswater kimondta, hogy visszavonultságban kell tölteni, a mely gyászt és fekete selymet, s a fél gyászt jelentő finom színeket tüntet föl. Ő lady-sága nagyon megunta a magányt.

— Édes Lance — mondá — reményem, hogy a vadászati idényre kellemes társaságot hívtál meg. Szeretnék néhány percig beszélni veled mielőtt a meghívókat szétküldenéd.

— Még nem gondoltam arról, mondá az ifjú gróf; nem voltam bizonyos benne ha vajlon anyám helyesli-e.

— Minden bizonyval helyeslem. Én azt gondolom, hogy ideje már, hogy valamit tegyünk. A leányok unatkoznak. A meghívókat minden esetre küld szét. de előbb értekezni akarok veled.

— Remélem, mondá Boglár, hogy nem csak házasságok lesznek a vendégeid. Mondhatom, hogy nincsen rettenetesebb megpróbáltatás az ég alatt, mint a házasságból álló vadásztársaság. Azok oly önzők, és — és — én azt gondolom, hogy oly buták.

— Azt hiszem, hogy Ruthlan mári nem önző és nem buta? mondá Gladly mosolyogva.

— Jelenleg nem az; de senki sem tud-

hatja, hogy idővel mi lesz belőle, viszonzá Boglár. — Tudod édesem ő még nem házas.

Tudtam, hogy atyám halála előtt néhány hónappal a szép Boglár kegyes szemeket vetett az ifjú Ruthlan márkira; az ifjú nagyon figyelmes volt iránta; s az időny alatt folytonosan találkoztak; s nyíltan beszélte, hogy a legszebb leánynak tartja Londonban.

A szép Boglárnál ez nem annyira szerelmi ügy volt, mint czim utáni hő vágyakozás.

Elég okos volt belátni, hogy az attraktív forrása inkább a pénze volt, mint ő maga; de azzal ő keveset gondolt.

Lady Ullswater kinyilatkoztatta, hogy az első vendég kint Yatttonba hívnak, Ruthlan mári legyen.

— Lance, te írj neki személyesen — parancsolá. Irj amit akarsz, de mielőtt elküldöd a levelet mutasd meg nekem.

— Van még valaki akit anyám meghívni ókajt? kérdé Lance mosolyogva.

— Igen — válaszolá az anyja méltósággal. Mert megvárom tőled, hogy nővéreid elhelyezésében segítségemre légy.

— Mindent megteszek a mit tehetek — mondá Lance.

— Trentham ezredes, a Keverdalei grófság örököse nagyon figyelmes volt Gladlyhoz. — Nem tudom megmondani ha vajlon szomorú pénzügyi családunk fog-e némi külföldiséget tenni előtte; de félek hogy a mári elvezetettük.

— Ej boldogság! — kiáltá a gróf. — Ha a pénz volt az amire vágytál, — és nem a leányok — úgy csak örülni tudok azon a mi történt.

— A nagy világi emberekről el van ismerve, hogy nagyon sokat gondolnak azzal amit te boldogságnak nevezel — mondá Lady

Ullswater. Örülni fogok ha mind a ketten eljönnek, s nagyon jó jelnak veszem.

Ez este mind a két leány vidámban látszott.

— Nygyon örülök — mondá Boglár — hogy elvonulásunkból végre kibontakozunk. Mama, új ruhákról kell gondoskodni.

— Csitt! — mondá az anyja egy figyelmeztető tekintettel vetve felém.

De Boglár nevetett, s a fejét rázta.

— Én nem törődöm vele ha Lauri hallja a mi mondanivalóm van — mondá — Én nem kívánom hallani — jegyezte meg.

És Boglár ismét nevetett ezzel a sajátos nevetéssel mint megtanultam gyűlölni.

Önkényt értetődik hogy minden új történet a hogy Lady Ullswater kívánta. — Lance szét küldte a meghívókat, de én hiszem hogy egy kissé a saját akaratát ellen — Felkeresett azon nap midőn azokat megírta.

— Lauri — mondá felleg mentegető hangon — én mindig úgy érzem mintha a helynek maga volna az igazi urnője. Nem tehetek róla, de tény hogy úgy kellene lenni.

— Miért, mert az atyám leánya vagyok? — kérdém. Az nem ok.

— De ha esetleg fű lett volna, meg lett volna az ur — mondá nevetve.

— Igaz; de nem vagyok fiu, és a mi több nem is kívánok e birtok ura lenni.

A nyelvem hegyén volt azt mondanom: »Nem kívánok urnője lenni; de e szavak nem tudtam kimondani. Valami kimondhatatlan édes bátorlansággal fogott el, mintha egy távoli boldogságnak a remegő fénye látna volna!« e d t m. — Lancera néztem, s láttam hogy szép arca kipirult s kék szemei égtek (Folyt. köv.)

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, február 20.

— **A márczius 15-iki** nemzeti ünnepély programját a kolozsvári állandó választmány igen érdekesen állította össze. Emlékbeszédet Gyarmathy Miklós alispán tart. Simon Kálmán zongorázni fog, dr. Ferenczi Zoltánné-Hubay Aranka úrnő szaval, Márk Etelka k. a. énekelni fog. Ezekon kívül még lesz egy pár szintén érdekes pontja az ünnepélynek, melyet eltérőleg az eddigi gyakorlattól az állandó választmány elnöke Deák Albert fog megynitni. A rövid előki megnyitja a többiek közt a 10 év óta gyűjtő márcziusi szobor alapról is meg fog emlékezni. Érdekes tudni, hogy az állandó választmány 1873-ban alakult. Tehát az összes hasonló választmányok között a legrégebb. Ez volt 500 forint az Emke első örökös tagja. Két értékes könyvet is adott ki. Az egyik 1873-tól 1884-ig elmondott beszédek tartalmazza. A másik számos jeles író (köztük Jókai, Imre Sándor stb.) alkalmai műveinek je az ünnepélyek történetéből áll. Az állandó választmány tagjai évről évre felrészítetnek. Az 1873-ban megalakult választmányi tagok közül már csak hat-on élnek.

— **Mikó Árpád** országgyűlési képviselő úrtól egy az »Ellenzék«-ben megjelent közleményre vonatkozó nyilatkozatot vetünk ma, mely Bpestől e hó 16-áról van kelteve. Tetszőké mint következő számunkban közöljük.

— **Tüntetés Maros-Vásárhelyt.** Vásárhelyről írja tudósítónk, hogy e hó 18-án este a maros-vásárhelyi ev. ref. főtanoda ifjúságának nagy része nemzeti cöccárdákkal ellátva jelent meg a színházban, mi annyira felkeltette a rendőrség figyelmét, hogy egész éjén át czirkálták a »Mihásznak«, attól tartva, hogy valami demonstráció lesz. És főképp azért, hogy a kolozsvári ifjúság által küldött plakátok kiragasztását a — tanuló ifjúság által — megakadályoztassza. De vajmi »Mihásznak« módra sikerült, mert a kiragasztott plakátokat olvashatta mindenki, ki csak olvasni tud.

— **Letépték a falakat.** A kolozsvári ifjúság által kibocsátott falragaszokat — mint levelezőnk írja — N. Enyeden fel, felsőbb parancs következtében a rendőrség letéptette a falakról, s befogatta a kollegium pedellusát, a ki azért falragasztotta. Ugy látszik a saját törvényekkel Enyeden sem ismeretesebbek a hivatalos közegek, mint Kolozsvárt.

— **Márczius 15.** A brassómezei állandó márczius 15-iki bizottság vasárnap este ülést tartván, elhatározta, hogy márczius 15-én nemzeti ünnepélyt rendez s tekintettel arra, hogy az idén márcz. 15. pénteki, tehát hetivásári, napra esik, az alkalommal d. u. 4 órakor tartja az ünnepélyt, melynek programja később fog megjelenni. A bizottság felkérésére alapján Orbán Ferenc közpisk. igazgató vállalta el az ünnepi szónoklat tartását, Végh Mátyás tanár pedig a szavaltást. Gyűjenezzen estén az Emke színesztársi szakosztálya műkedvelői előadást rendez, melyen »A vén bakancsos és fia a húszár« kerül előadásra.

— **Requiem** volt vasárnap d. e. a brassói ág. ev. magyar templomban Rudolf trónörökösért. A templom zsúfolásig megtelt közönséggel, mely meghatva hallgatta a magyar dalárda által énekelt gyászdalokat és Módr Gyula főesperes sikerült, könnyekre indított beszédét.

— **Deési hivatalos buzgóság.** Mint tudósítónk írja, a kolozsvári derék egyetemi ifjúság lelkes felhívását, melyet a nemzeti harczban való részvétel érdekében intézett a deési polgársághoz tegnap reggel 6 órakor kifüggesztettek, melyet tulbuzgó rendőrségünk már fél 9 órakor brutálisán letéptett és megsemmisített, mely eljárás méltó felháborodást szült közönségünkben.

— **Blasek János,** kolozsmegyei járási szolgabíró sulyos családi csapás érte. Fia Géza, pénzügyminiszteri számtiszt, e hó 15-én Piumében, hova gyógyítási célból vittek — meghalt, s ugyanott e hó 17-én temették el. Atyja és négy testvére gyászolja a korán elhunyt tehetséges ifju embert.

— **Ritka becsületesség.** Az igazi becsületességnek egy ma már alig bízható példája a következő eset, melyet im azok számára hozunk nyilvánosságra, a kik a mai társadalmi élet iránt hitököt végképp elvesztettek. A hatvanas évek elején két jó barát indult akkori szokás szerint messze külföldi útra: egy pap és egy tanárjelölt. Bejárták Németországot, Hamburgot, Weimart, Berlin, München, Schweitzot és egy sereg több-kévesebb nevezetes vidéket és városát még ezeken kívül. Hallgattak hírneves professzorokat, együtt töltöttek sok időt, majd elváltak, majd ismét összekeltek, s végül huzamos idő után hazakérülve, mindketten conditio után néztek és végképp elváltak egymástól. Az idő telt, az évek repültek sebesen, a két jó barát hosszú esztendőknön keresztül semmi hírt sem hallott egymásról. Egyikük azonban, ki immár számos éve családós ember és igen jó eclesia birtokában van, nemrégiben levelet kapott. A jó barát jelentkezett teljes 27 esztendő után. Elmondja ebben a levélben, hogy miután lsten sok sanyargás után végre jó sorsba segítette, le akarja törleszteni régi adósságát, — vissza akarja fizetni azt a pénzt, a mit hol Hamburgban, hol Weimartban, hol itt, hol ott kapott módosabb barátjától kölcsön. S elősorolva pontosan, hogy: »Münchenben 1862. jan. 10-én 10 tallér.« »A kikötőben 15 tallér.« »Potsdamban 25 tallér stb. stb., összesen valami 90 tallér, törlesztés fejében első ráta gyanánt 25 frtot küldött. — Ime ez az egyszerű történet az, melyet a becsület hiteltelenei számára e helyen nyilvánosságra hozunk. Ha azonban a hiteltelenség mégis felkelkedésnek, kérdézzék meg Ignác Károly bámfy-hunyadi ev. ref. lel-

kész, vajjon a szemfüles újságíró jól leste-e el ajakáról ezt a történetet vagy nem?

— **A fehér kendő legendája.** A vasárnapi tüntető-körm-nét alatt a korzóról többen látni vélték, hogy a királyi palota második emeletének a Gellérthegy felől számított harmadik ablakában valaki egy fehér kendőt lengetett. Ez az ablak a királyasszony nappali szobájának egyik ablaka s tény az, hogy úgy ez, mint a többi a tüntetés lefolyása alatt nyitva volt. Nyitva volt pedig azért, mert a királyasszony lakosztályát aznap délután 4 órakor szellőztették, mint midányiszor, valahányszor a felsőszobaszony belső terméibe vonul vissza. Így történt ez vasárnap is, mikor a királyasszony éppen ebédhez készült. Nem lehetetlen azonban, hogy a nyitott ablaknál az alatt az udvari személyzet valamelyik tagja volt, valamint az is lehetséges, hogy a zsebkendőjét elővette.

— **Egy haldokló király.** A németalföldi király egészségi állapota az utóbbi napokban rosszabbra fordult. A király csak nehezen bír nyelni és kevésbé táplálkozik. Euférogva testi ereje mindinkább fogy.

— **Katasztrófa Amerikában.** Hartfordból érkező hírek szerint a Park cz. n. tr. hotelé földszintjén lévő gőzkazánok felrobbantak, mi által az öt emeletes épület nagyobb része romba dőlt. A romok kigyuladtak. Emberek jelenléteken számban vannak a romok alá temetve.

— **Szerencsétlenség.** Vetési urat. Jegenye község plébanusát, mint értesülünk, sulyos szerencsétlenség érte. Lakása felé menet közben ugyanis a sikos úton elcsúszott. s eltörte a lábát. Ugyanez esetről ma egy másik tudósítást kaptunk a mely szerint a plébanos nem véletlen szerencsétlenségnek hanem durva erőszaknak az áldozata. A jegenyei iskolát nevezetesen az ottani kántor vezeti, a ki egyszersmind tanító is. A plébanos kötelesegehez híven, mint az iskola gondnoka és felügyelője vizsgálat alá vette a több oldalról panaszokkal illetett iskolát, s ott nagyobb mérvű hanyagságból eredő rendtelenségeket tapasztalva, a kántor-tanítót nagyobb rendre és nagyobb buzgalomra utasította. A haragra lobbant ember e miatt megröghanta a plébanost és olyan sulyos ütést mért lábára, hogy a plébanos leesett. Ugy vitték aztán a plébániára, hol most gondos ápolás alatt áll. A vizsgálatot megindították.

— **Pétevártól Párisig lóhatón.** Pétevártól négy fiatal uri ember fogadást tett, hogy a párisi kiállítás megnyitására mind a négyen lóhatón mennek Pétevárról Párisba. Az utat körülbelül 75 nap alatt akarják megtenni.

— **Gyászjelentések.** Id. Győrfi József nyug. unit. lelkész életének 73. boldog házasságának 35-ik évében hosszas szenvedés után f. hó 17-én elhunyt Tordán. — Magyar-gerő-monostori Kabós Ilona a halottak szentségeinek ajándék felvétele után, f. évi február hó 18-án reggeli 9 órakor, életének 46-ik, boldog házasságának 14-ik évében, hosszas szenvedés után Budapesten jobblétre szenderült.

— **A román királyi pár,** mint a Levant Herald írja, örvendetes családi eseménynek néz elébe. Ha Erzsébet királynénak fia születik, ez fontos esemény lenne, mert biztosítaná az egyenes trónörököslet. A jelenlegi prezumi trónörökös tudvalevőleg Ferdinánd hg. a király unokaöccse, és Lipót főherczollerni herczeg másodsülött fia. Károly román király jelenleg 50 éves, a királyné pedig 43 éves.

— **Életmentő kutya.** Kassán Halácsy Antal főreáliskolai tornatanító életét a minap kis kutyája mentette meg. Halácsy ugyanis elzárta a székálya záróját, hogy éjjelre meleg maradjon a szoba. Majdnem drágán fizette meg ezt a vigyázatlanságát. Szerencsére fölébresztette a kutyája, mely a kályhából kitóduló szénegőztől már-már feldoklott. A tanító gyorsan felnyitotta az ajtót és az ablakokat és így megmenekült a haláltól; a kutya nélkül reggelre bizonyosan megölte volna a szénegőt.

— **Kivándorlóik nyomora.** Ötszáz olaszországi kivándorló család feje, San Paoloból (Brazília) sürgőnyt küldött Umberto olasz királynak, kérve az uralkodót, hogy szabaddássa ki valamennyijüket a borzasztó helyzetből. A kivándorlókat megrendítő módon ecsetelik nyomorukat s a spekulánsok gátló hazugságait, melyekkel a kivándorlókat lépre csalták.

— **Vonatösszeütközés.** E hó 14-én reggel a déli vasut Nagy-Kanizsa és Barcs közt levő vonalrészén a vizvári állomás közelében a nagykanizsai személy vonat összeütközött egy tehervonattal. A váltótör a személyvonat előtt hibásan igazította a váltót s ez idézte elő a katasztrófát. Az összeütközés egy erős volt, hogy a tehervonat több kocsija kiskiklott és összeütközött, az utasok közül többen sulyos sérüléseket szenvedtek.

— **Vulkanikus erupeziók.** Egy római távirat szerint Vulkanó szigetén e hó 12-én hét és fél óra lefolyása alatt 99, e hó 14-én pedig egy óra lefolyása alatt 112 vulkanikus erupeziót észleltek, a melyek közül sok villamos természetű volt. Különös, hogy e tüntemény mellett földrengést alig éreztek.

— **Apagyilkosság.** Borzasztó eset történt a napokban Bogenfeld faluban, Villach közeleiben. Február 11-én a 45 éves Schwarz József mészároslegény Bozenből, hol szolgálatban volt, hazatért az enlített faluba s nyolczvan éves atyja, Schwarz Lukács házában szállt meg. A házbeliek hamar észrevették, hogy Schwarz József aligha van beszámítható lelkiállapotban. 13-án Schwarz egész nap szintén nyugodtan viselte magát, a napot a háziak körében töltötte s este a rendes időben lefeküdt. Éjjel azonban felkelt s kiment a hálószerobából. Észrevették ugyan távozását, de minthogy Schwarz nemokora visszatért s lefeküdt, senki sem vette figyelembe a dolgot.

Másnap azonban azt mondta a házbelieknek, hogy az éjjel agyonverte édesatyját; az atyáisten azért küldte őt haza, hogy két ütést morjen atyjára s ő ezt megtette. Az iszonyu zútvárbán megfellekzték az apagyilkos elfogatásáról, ki Tirol felé szökött, f. hó 16-án Bruneckben elfogták. Ott már kitört rajta az őrzőngés s kórházba kellett szállítani.

VÁROSI HIREK.

— **A márczius 12-iki Emkebálra** a meghívók a mult heten szétküldték. A névjegyzék szigorú revidálása után Kolozsvár városába 871, vidékre 596 személyhez küldetett meghívó, kiknek nevei egy beürendes könyvben vannak ellenőrizhetők okából szigoruan nyilvántartva. A vidékre küldött figyelmű fordított a bizottság, a mennyiben Erdély minden pontjára jutottak a közülvélődés egy-két apostolának meghívót s ez ugyalszik jó hatást tett, mert a jegyek ára s felülfizetések mellett, naponta kap az elnökség a fizetelmért köszönetet nyilvántó leveleket. Nagyon sok levél azonban visszajön s pedig ismertebb egyénekre szólók is a posta azon megjegyzésével, hogy »ismeretlen.« E végből a rendezőség tisztelettel felkéri mindazokat, a kik meghívóikat kézhez nem kapták, sziveskedjenek ezt teljes lakcímük közlése mellett az egyet központi irodájával közölni, honnan a meghívó másnap mulhatlanul postára adatik. A jegyekért teljesített szives felülfizetések a fizetési határidő napja (márcz. 5.) után fog együttesen nyilváranosan nyugtáztatni.

— **Az Emkebálra** a pábolyok a színháznál már négyszerezen vannak tuljegyezve. Márcz. 12-ike páros számú bérletre esik. A bérlek nagy részben mind föntartották jogokaikat. A buffét ügyében ma délelőtti bizottsági ülés volt öv. gr. Teleki Domokosné elnököl. A meghívók már mind expedíáltak. A meghívók egyszersmind belépőjegyek is lévén, ezeknek megtartása vagy meg nem tartása iránt márcz. 5-ig kell intézkedni. Ugy a pénz, mint esetleg a jegy öv. Teleki Domokosné bálélnökhöz (főter, Teleki-palota) czimzendő. Meghívóra netán igényt tartók is ide forduljanak. További jegyért az elsőnek előmutatása mellett a nemzeti színház pénztárához fordulhatni. A jegyekből ítélve a kolozsvári fiók választmányának e bálja az elhalasztás dacára igen fenyesen fog sikerülni. Vidékről is leányos családok részéről helyeslő levelek érkeznek a bál megtartásáért. Különben is a megtartást éppen a közönség részéről már megtörtént előkészületek tették szükségessé.

— **De Gerandó Antónia** szombaton délután 4 órakor a városbáz nagytermében igen érdekes felolvasást fog tartani a rongyos-egylet javára. Belépti jegyek egy 6 nagyságánál, mint Stein János könyvkereskedésében kaphatók 50 krért.

— **A rend.** Az utolsó sarkakban nap este is készenlétben léteztek a police-manok. »Pannonia« szálloda sarkán például Gyula Márton rendőrbiztos és egy rendőrkáplár »létezett« komor, borongó arccal kélmeledve a hideg esti levegőbe, vajjon nem verődnek-e össze valahol némely tüntető bacilusok, a melyekre, a hazát megmentendő, reá rohanjanak? Tüntető azonban bár akkora se n mutatkozott, mint egy borsszem. Nagy megnyugvásunkra szolgál azonban kolozsvári rendőrségünknek ez a dicséretes éberség. Fényes bizonyítéka ez annak, hogy mióta a föld forog, az emberiség él és a kutya ugat: az emberi agynak okossága mindig csodálatos és ritka vala. Pax!...

— **Pályázat a siket-néma-intézetnél.** A kolozsvári siket-néma-intézetnél két alapítványi helyre pályázatot nyitattak. Az alapítványi hely elnyerése által a siket-néma növendék az intézetben hat éven át ingyen lakás, élelmezés és oktatásban részesül. Az alapítványi helyek elnyerésére pályázhatnak az erdélyi részekből származó 8—14 év közti, oktatásra képes siket-néma növendékek, nem-, vallás- és nemzetiségü különbség nélkül. Tájékoztásul közöljük, hogy az alapítványi helyek betöltése iránt végelesen a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium fog határozni, a kijelölési jogot pedig az egyik helyre névze a Balázsfalván lakó gyulafehérvári-fogarasi gör. kath. érsek, dr. Váncsa János, a másik helyre névze pedig a kolozsvári siket-néma-intézet felügyelő-bizottsága gyakorolja. Végül a szülők figyelmébe ajánlatik, hogy ha lehetséges, pályázó növendékeiket idei márcz. 7-éig Kolozsvárra hozzák be, hogy szellemi képesséükről a felügyelő-bizottság személyes meggyőződést is szerezhessen és előterjesztést ahoz képest megtehesse.

— **A hínék nincsen szerencséseje.** Egy szegény öreg ember jegyeztetik föl ime az utókori táblájára, a ki — miután számom, általa igen szomorú hangon elmondott, szerencsétlenségek után végre annyira jutott, hogy az emberi irlalom marada neki egyetlen kétes erősségü vára, elmepe N. József csizmamdia mesterhez és elpanaszolva neki a hatvanéki esztendőjét, az Ur Isten nevében éjjeli szállást kért. Kért és kapott. Reggelre kelve elűnt a szegény öreg ember, de elűnt vele a jószívű házigazda két ezüst kamala is, meg az erszénye is. A szegény öreg embernek azonban most sem vala szerencséje, mert az ezüst kamalak alpacából voltak, az erszényben pedig mindössze 18 krajczár volt. Hogy busulhat most e miatt a szegény öreg ember.

— **Közgyűlés.** A kolozsvári czipész-társulat tegnap tartotta rendes évi közgyűlést az iparos-egylet főteré házában a társulati tagok élénk érdeklődése mellett. Tisztújítás ez alkalommal nem volt, mert az 3 évre választatván meg, mandátuma még ez évben nem járt le. A közgyűlés a többiek közt azon fontos határozatot hozta, hogy

olyan megrendelőkkel szemben, kik fizetési kötelezettségüknek megfelelni nem tudnak vagy nem akarnak, jövőre a hitelt megtagadják. E végből a társulat egy nyilvántartási könyvet fog vezetni s a társulati tagok kötelezettségét mindazon megrendelők neveit bejelenteni, kik fizetési kötelezettségüknek nem tettek eleget.

— **A siket-néma intézet részére** újabb a következő adományok érkeztek: Debreczenből S. uhan Venczelné 2 frt, Horovitz Zoltá 2 frt, Szuhán Venczelné 2 frt, Huber Józsefné 4 frt, Schwarz Miksa 60 kr, Varga Lajos 1 frt, Ferenczi Lajos 1 frt, Móricz Ferenczné 1 frt, Némethi Lászlóné 1 frt, Harsányi Istvánné 1 frt, öv. Svoboda Józsefné 60 kr, Boros Lajosné 1 frt, Keller Ede 1 frt, Szabó Istvánné 1 frt, Lamprecht Frigyesné 1 frt, Tonka Ferenczné 1 frt, Tonka Gotliéné 1 frt, Hadik Mari 20 kr, Unruh Ferenczné 50 kr, Ollé K. tinka 1 frt, Ádámcsik 50 kr, Fischer 2 frt, Szanlich Gy. 1 frt, Klattobritz 30 kr, Barabás Károly 20 kr, Bauer Ignáczné 1 frt, Blatner Alajosné 30 kr, Simácsok Ferenc 1 frt, Gluck Giza 1 frt. — Csik-Szeredából az állam építészeti hivatal főnöke Papp Domokos főmérnök küldött 3 frtot, mely összeget főmérnök ur és a hivatal személyezte Kikindai Gyula és Kuhn Armin adták össze. — Nagy-Enyedről ugyancsak az állam építészeti hivatal főnöke Nádori Vilmos főmérnök küldött 3 frtot, mely összeget a hivatali személyzet Albert István, Osztián Viktor és a főmérnök urak adták. — Szász-Zsomborról Soós József ev. ref. lelkész küldött 3 frtot, mely összeget lelkész ur hivatól gyűjtötte. — Mátisfalváról az ottani ev. ref. lelkész küldött 1 frtot. — Fogadják a nemesszövü gyűjtők és adakozók a felügyelő bizottság hálás köszönetét.

MŰVÉSZET.

* **Nemzeti színház.** Jó előérzete volt a közönségnek, hogy tegnap este a színház nézőterének legnagyobb részét tiesen hagyta. Pedig premiera volt, egy új népszimfűnek a bemutatása. Hogy adták-e a népszimfűvet még valahol nem tudjuk, de hogy nálunk mért kinczotk meg vele a színeszket a közönséget egyaránt, azt igazán nem értjük s határozottan kárhoztatjuk érte az igazgatóságot. Ez igazi magyar drámai műfajt kár ilyen silány-ságokkal lejáratni. Különben a czíme a darabnak »Ne vigy a kísértetbe« szerzője Klárné Angyal Vilma.

Legujabb.

(Az »Ellenzék« sürgőnytudósításai.)

A képviselőházról.

Védező tárgyalása.

Budapest, febr. 20.

Kaas Ivor br. má nagy tetszés kö-zött beszélt a védeőjavaslat ellen. Beszédjét több helyen az ellenzék zajos helyeslése kísérte, sőt azon helyen, hol a honvédelmi miniszterhez intézett kérdést, még a többségnél is hatott, kik kö-zött tudvalevőleg vastag és fásultközony uralkodik a nemzet érdekeit illetőleg.

Kaas azt kérdezte Fejérváry minisztertől, hogy tudja-e, miszerint a **szerajevói tisztképző iskolában az oktatás és vizsgázás bosnyák nyelven történik**, csak nálunk nem akarja engedni a hazafiatlan kormány, hogy anyanyelvünket használjuk.

Es ha már a bosnyákoknak megvan engedve bosnyákul beszélni, vajlon miért nem szabad a magyaroknak magyarul. Miért akarják megtagadni a magyaroktól azt, a min az alkotmány alapszik s mely a jövő biztosítéka.

A szimbavehető felelettel a generális miniszter adós maradt.

Ezután Hegedüs Sándor kezdett beszélni. A meggyengülő Tisza Kálmánt az ő szerencsétlen szakaszaival vette védelmébe Apponyival szemben, kivel hosszasabban, de erőtelen érvekkel polemizált.

Sajnálja — ugymond — hogy Apponyi oly elveket hirdet, melyeknek következményeit ő maga se igen óhajtaná...

Lits közbeszólt: Mennyit kap Hegedüs ur a mai felszólalásáért?

Lits közbekiáltását óriási zaj és siketítő lármá követi. A kormánypárt szabad folyást enged féktelen indulatainak, s érthetetlen lármával nyomja el az ellenzék zajos derűtségét.

Lits Hegedüs szóhoz juthatott és felhivta Lits Gyulát, hogy magyarázza ki, mikor kapott valamit politikai működéséért.

Ismét zugás és lármá keletkezett. Elnök hasztalanul rázza a cseppettyút.

Lits mikor szóhoz juthat, kijelenti, hogy sérteni nem akart. Ő rendjeleket és hivatalokat gondolt.

Hegedüs után Horváth Boldizsár állott fel. Élesen támadta Tiszát és ostorozta Fejérváryt, kiknek a szakaszok

védelmére nincs egyetlen megállható argumentumok, de annál nagyobbak erőszakoskodásaik. Szavait így végzé:

Viharos idöket élünk; a nemzetet a gyász szorosabbá fűzte a trónhoz, de a miniszterelnök ur, a helyett hogy a nemzet nézetét tolmácsolná, elvesztette minden érzületét a nemzeti igények iránt.

Oktalan javaslataikkal üszköt vetnek a nemzet kedélyébe. **Ez nem sérelem ez valódi átok!**

Horváth Boldizsár nyugtő beszéde után tíz percnyi taps zug fel az ellenzéken. Majd felkiáltások hangzottak:

Be kell rekeszteni az ülést! De ugyanekkor az ülés folytatását is többen követelik.

Az ülés még délutáni két órakor roppant izgatott hangulatban foly tovább.

Kézdí-Vásárhely tiltakozása.

K.-Vásárhely, febr. 20.

Az itteni polgárság tegnap szép és impozáns népgyűlést tartott, melyen az egész város művelt elemei jelen voltak. E gyűlésen a választó polgárság egyhangulag emelte fel tiltakozó szavát a kormány javaslata ellen, melylyel a nemzet nyelvét és annak ifjúságát támadta meg.

Ezután egyhangulag azt a határozatot mondották ki, hogy Benkő Sándort a város országgyűlési képviselőjét a védeőjavaslat 25-ik szakasza ellen való szavazásra kéri fel. A határozatról nevezett képviselő azonnal értesítettett.

Felelős szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadó-laptulajdonos:

MAGYARY MINÁLY.

Nyilttér.*)

Valamelyes egyének férjéről azon álhirt terjeszték, hogy csak állítólag herczeg és hogy ezen hír valóságát az orosz császári követtség, Gr. Hr. E. személyes kérdőzködésére, megerősítette volna.

Ezen aljas rágalmazást kénytelen vagyok egész határozottan visszautasítani és megczáfolni, valamint kijelenteni, hogy férjem, ki az Amerikai Egyesült Államokban polgárjogot nyert, az Egyesült államok alkotmánya alapján, üzleti tekintetéből, ideiglenesen és önkényt mondott le hercegi rangjáról; — én azonban jogosítva vagyok az Amerikai törvények értelmében is férjem rangját és címét viselni.

Végül Lobanoff herczeg, orosz nagykövét ő nagyméltósága felhatalmazása alapján kijelentem, hogy előtte férjem rangja, állása, neve iránt senki sem tudakozódott, ennek folytán ő, férjemet illetőleg senki előtt semminemű kijelentést nem tett és nem is tehetett, legkevésbbé nyilatkozhatott pedig Gr. Hr. E. előtt, a kit nem is ismer.

Bécsben, 1889. február 18.

Nestorowitsch Sándor herczegné, szül. báró Apor Adél.

Az »Ellenzék« tegnapi számában Darányi Aladár névalírásával megjelent »Menyegző« című nyilttéri cikkre a következő válaszom van:

Tény az, hogy Schwartz Linka k. a. menyegzőjén igen szép társaság vett részt s abban én saját lakásomon, melyet szívessegből engedtem át lakónéknak, Schwartz Károlyné urasszonynak, mint örömanynak, magam is részt vettem.

A menyegzői szertartás után, a mulatság folyamata alatt maszkok akartak betolakodni, kik először az örömanya lakására mentek, ki természetesen nem lévén ott, csakis a család fejbiccentő engedélyére váltak maguknak azt a szerénytelenséget megbocsátónak, hogy hivatalnal a mulatságba belépjenek.

Hogy a maszk urak barátain lettek volna, merő képtelenség, mert az esetben kényelmetlen helyzetükben, ha magukat feltűdözik, azonnal segíthetnek volna, ismerhetvén barátain iránt mindenkor tanusított odaadó vendégszeretetemet.

Hogy pedig toladokokat kiutasítottam, azért történt, mert magok a vendégek kérték fel erre s azt hiszem meghívott vendégnek a menyegzői szertartás utáni ilyes mulatságban a jövedv füzzerése céljából, jogában állhat bár maszkban is megjelenni, de hivataln vendégnek így vagy amugy: ajtó megett a helye.

Schedivetz Márián.

Ország József, állítólag vasuti díjnok, Kolozsvárról titokban eltávozott, miután elfelejtette lentir érdekelteknek számlatartozásait kifizetni, ezennel nyilvánosan felhívjuk annak kifizetésére.

Kolozsvárt, 1889. febr. 20.

Grebe Henrich, szabó.

Ferenczi Ignátz, czipész.

Matutsek József, czipész.

Popszt Gyula, órász.

*) E rovat alatt közöltéért semmi felelősséget nem vállal a szerkesztőség.

H I R D E T É S E K.

Sz. 204—1889.

137. (1—3)

PÁLYÁZATI HIRDETMEŒY.

A gyalui, b-hunyadi és almási járásek területére terjedő működési körrel bíró a b-hunyadi **községi állomás** halálózás folytán üresedésbe jöven, annak betöltése végett pályázatot nyitok.

Ezen állomás **500 frt évi fizetéssel és 100 frt utazási átalánnyal** van javadalmazva.

Községi székhely B-Hunyad.

Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy jogvégtzettséget vagy a megyei árvaszéknél jó sikerrel letett közgyámi vizsgát, erkölcsi magaviselet, a magyar és román nyelvben való teljes jártasságot igazoló bizonyítványokkal ellátott pályázati kérésüket hozzám legfölebb **márczius hó 13-ig** adják be.

A választás **márczius hó 18-án délelőtti 11 órakor** fog megtörténni B-Hunyadon. A megválasztott közgyám **ápril hó 1-én** lesz köteles állását elfoglalni.

A b-hunyadi járás főszolabirájától.

B-Hunyad, 1889. évi február hó 13.

KERTÉSZ,
főszolabiró.

Sz. 112, 113, 114—1889.

136. (1—1)

Árverési hirdetmény.

A sz-udvarhelyi kir. bírósági végrehajtó közhírre teszi, hogy a székel-udvarhelyi kir. járásbíróságnak 345, 341, 343—889. polg. számú végzése által sz-udvarhelyi Bálint Györgynek, lécsi Jaques Spitznek és budapesti Singer és Liebmann cégnek sz-udvarhelyi Balácsi Lajosné ellen 1-ször: 3600 frt, 2-ször: 115 frt, 3-ször: 56 frt 80 kr. és járulékaik iránti ügyben, alpr. res. nőnek Sz-Udvarhely községben összesen 1454 frt 5 kr. becsült következő javai, ugymint: egy Wertheim-szekrény, íróasztal tetején, 74 pakk gyapot-fonal, 3 pakk veres-fejtő és még 4—556. folyószámok alatti ingók, 558. folyószámtól 572. folyószámok alatti könn. levő követelések — végrehajtást sz-udvarhelyi bírósághoz fordított Sz-Udvarhelyen 1889. évi **márczius hó 5. s kövekező napokon délelőtti 9 órakor** nyilvános árverezésen el fognak adatni, melynél az egyes javak vételáron azonnal fizetendők, esetleg a becsáron alul is a többlet ígérőknek el fognak adatni.

Az árverési feltételek a bírósági végrehajtónál megtekinthetők. Ezuttal felhívatom mindazok, kik a lefoglalt javak iránt elsőbbségi jogokat érvényesíthetnek, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverezés kezdetéig, habár külön értesítést nem vettek is, alulírt végrehajtóhoz nyujtsák be, mert különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár fölsőlegére fognak utasíttatni.

A székel-udvarhelyi bírósági végrehajtótól.
Sz-Udvarhelyt, 1889. évi február hó 18-án.

BIRÓ SÁNDOR s. k.
kir. végrehajtó.

KÖZGYÜLÉS.

AZ UDVARHELYMEGYEI

TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

1889. évi márczius hó 20-án délelőtti 9 órakor

Sz-Udvarhelyen, a megye háza üléstermében tartja

VII-ik rendes közgyűlését.

TÁRGYSOROZAT:

128. (2—2)

- I. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzlet-évről s a nyereség felosztására vonatkozó javaslata.
- II. A felügyelő-bizottságnak erre vonatkozó jelentése.
- III. A mérleg megállapítása s az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak a szabályszerű felmentés megadása.
- IV. Indítványok.
- V. Választás az alapszabályok 27. §-a értelmében.

A közgyűlésre a tisztelt részvénytulajdonos urak azon figyelemzettel hívatnak meg, hogy részvényeiket a még le nem járt szelvényekkel együtt, a gyűlést megelőző két napon, az intézet pénztárában este 6 óráig letenni s magukat igazoló jeggyel el látni sziveskedjenek.

Sz-Udvarhelyen, 1889. február hó 14-én.

Az Igazgatóság.

KALOTASZEGI TAKARÉKPÉNZTÁR ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSE

1889. évi márczius hó 10. d. u. 3 órakor

az intézet helyiségében fog megtartatni.

melyre a t. részvényesek azon figyelemzettel hívatnak meg, mikép a közgyűlésen részt venni óhajtók részvényeiket a közgyűlést megelőző napon déli 12 óráig a társulat pénztárnokánál letéteményezni sziveskedjenek.

TÁRGYAI:

1. Igazgatósági jelentés.
2. Mérleg megbirálása, nyereség felosztás.
3. Igazgatóság megújítása.
4. Indítványok.

131. (2—3)

IGAZGATÓSÁG.

„Kis-Küküllő-megyei kölcsönösen segélyző
takarékpénztár szövetkezet“

VIII-ik évi rendes közgyűlését

Dicső-Szentmártonban, a megyeház tanácskozási termében folyó évi február hó 26-án d. e. 9 órától kezdődőleg tartja meg,

melyre a részvényes tagokat tisztelettel meghívja,

Dicső-Szentmártonban, 1889. február hó 11.

138. (1—1)

Az IGAZGATÓSÁG.

Tárgysorozat:

- 1.) Az igazgatóság jelentésének előterjesztése.
- 2.) Felügyelő-bizottság jelentésének előterjesztése.
- 3.) A zárszámadások és mérleg bemutatása. — Az osztalékok és jutalékok megállapítása és kiutalása.
- 4.) Igazgatósági- és felügyelő-bizottsági tagok választása.
- 5.) Lehető indítványok.

PÉNZKÖLCSON

közvetítettik önálló, elfogadható társadalmi állásban levő egyének részére, u. m. iparosok, kereskedők, hivatalnokok, katonatisztek, magánzók, birtokosoknak stb., ugyszintén hölgyeknek is módhoz képest

100 forinttól 2000 forintig
mint magán-személyi hitel, könnyű havi vagy három havi törlesztésre, 6% kamat mellett.

Ingatlanok betáblázására

1000 frttól egyneked millióig, tetszés szerinti amortizációra, esetleg amortizáció nélkül.

Konvertálások (átírások), kölcsönügyletek, hitelműveletek előnyösen eszközöltetnek. Megbízások diszkrét és pontosan teljesíttetnek. — Bővebbet:

STEINER G. A.

129. Budapest, gróf Károlyi-utca 12. (2—3)

Levélbeli megkeresésekhez 3 darab váltásjegy csatolandó.

ALAPITTATOTT 1874.

MAUTHNER ÖDÖN

magkereskedése

József főherceg Őcs. és k. fensége udv. szállítója
Budapest, koronaherczeg-utca 18. sz.

A n. é. gazda- és kertész-közönség figyelmébe ajánlja
mindennemű

here-, fű-, takarmányrépa-, konyhakerti-, virág-
és erdei magvakkal

102. (11—48)

dusan ellátott raktárát.

A cég mindama kiállításokon, melyeken részt vett, mindig az első díjjal lett kitüntetve.

A cég főárjegyzéke, mely 164 oldalra terjed és a magárjegyzékek közt a legnagyobb és legrészletesebb, kívánatra ingyen és bérmentve küldetik meg.

Február hó 1-től május hó 1-ig az üzleti helyiségek reggeli 7 órától éjféli 2 óráig nyitvák és így minden rendelés meg beérkezte napján vétetik elintézés alá.

Egy fiatal német leány

ajánlkozik

nevelőnőnek gyermekek mellé, vagy
társalgó-nőnek.

Sok ügyességgel bír a kézi munkában, mint kézi
kötés, varrás és himzésben.

Bővebbet a kiadó-hivatalban.

KIADÓ SZÁLLÁS.

A Főtéren, 20. szám alatt

egy szép szállás,

mely áll:

4 szoba, konyha és hozzátartozóiból,
folyó évi ápril hó 1-től kiadó.

Értekezhetni **GERGELY FERENCZ** üzletében.

130. (2—2)

Tégla!

A „feleki-ut“ mellett fekvő téglatelepen készletben
álló mintegy

200,000 darab

jó minőségű, 14 cm. széles, 30 cm. hosszú s 7 cm. vastag,
tehát a rendesnél jóval nagyobb; végül a telep fekvésénél
fogva könnyebben s jutányosabb áron szállítható téglá

ezzenkint **14 forintjával** eladó.

Értekezhetni **Benel Kálmán s Boldizsár Józseffel**,
Sólatér-u'ca 14. s Baromvá ártér 21. sz. a.

76. (5—x)

MATUTSEK JÓZSEF

Kolozsavartt, főter 17. szám.

21 év óta fennálló cipész-üzlete.

2. Ajánlja minden idényre dusan ellátott (11—x)

férfi-, női- és gyermek lábbeli

* nagy raktárát. *

1885. budapesti orsz. kiállítás jury-tag.

Megrendelések legújabb divat szerint, jó, tartós anyagból, jutányos árban, gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

ALAPITTATOTT 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára, harang és ércöntődéje
Kolozsavartt, belmonostor utca 12-ik szám.

Ajánlja gyártmányát, mint magyar különlegességet
kutakban és mindennemű szivattyukban
tűzi és kertli fecskendőkben.

Elvállal teljes

vizvezetékek berendezését

városok, földbirtokosok és magánzók részére, modern technikai
alapon és kedvező feltételek mellett ajánlkozik

köz- és magánfürdők felszerelésére,

szagmentes ürszékek felállítására s minden vízművi munká
gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok és részletes költség tervezetek kívánatra díjmentesen küldetnek.
Egyetlen belföldi szivattyu gyár!

7. (8—x)